

บทที่ 1

บทนำ

งบการเงินมีความสำคัญต่อบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น นักลงทุน เจ้าหนี้ นักวิเคราะห์งบการเงิน พนักงานและบุคคลทั่วไปที่สนใจ วัตถุประสงค์ของงบการเงิน คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจ ข้อมูลในงบดุลแสดงถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่กิจการควบคุมอยู่รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางการเงิน สภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ ในขณะที่ข้อมูลในงบกำไรขาดทุนแสดงถึง ความสามารถในการทำกำไรและการหาทรัพยากรเพิ่มเติม โดยมีต้องพึงพาการกู้ยืมหรือการระดมทุน ผู้ใช้งบการเงินสามารถทราบถึงนโยบายและผลการดำเนินงานของกิจการในอดีตที่ผ่านมาได้ว่า ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไรรวมทั้งยังสามารถนำข้อมูลในงบการเงินมาทำการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์หรือคาดการณ์ถึงผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการถึงแม้ว่าจะมีเครื่องมือในการวัดมูลค่าของข้อมูลในงบการเงิน ก็ยังไม่สามารถบอกได้ว่างบการเงินของกิจการนั้นเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เพราะในปัจจุบันมีการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีในงบการเงิน โดยฝ่ายบริหารของกิจการเพื่อนำไปสู่ระดับตัวเลขที่ต้องการ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจคลาดเคลื่อน ดังนั้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินรวมถึงสาเหตุที่นำไปสู่การตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน จะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในงบการเงินได้ถูกต้องมากขึ้น

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทำให้ธุรกิจจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นประเภทของกลุ่มสถาบันการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มพาณิชย์กรรม และกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประสบกับปัญหาล้มละลายหรือเกิดภาวะขาดทุนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้รับผลกระทบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การลดลงของมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ที่ถือครองอยู่เป็นจำนวนมาก โดยลดลงอย่างมากในปี พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2542 เมื่อธุรกิจเกิดการขาดทุนจากการลดลงของมูลค่าสินทรัพย์หรือที่เรียกว่าเกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์ สาเหตุเหล่านี้น่าจะเป็นเหตุจูงใจให้เจ้าของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ทำการตกแต่งงบการเงิน เพื่อให้งบการเงินของธุรกิจนั้นแสดงฐานะทางการเงินที่ดี

ในสายตาของบุคคลภายนอก หรือ ผู้ที่ใช้งบการเงินนั้นไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ ผู้ลงทุนรวมทั้งลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นต่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มากขึ้น

การตกแต่งงบการเงินของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์อาจจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจผิดถึงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (Going Concern) ของกิจการว่าสามารถที่จะดำเนินงานต่อไปได้ ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วกิจการอาจจะประสบกับผลขาดทุนอย่างมากจากการลดลงของมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ที่ถือครองอยู่และอาจจะได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศหากธุรกิจมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศหรือในกรณีของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่จำหน่ายบ้านและที่ดินในยุคเศรษฐกิจฟองสบู่ ธุรกิจดังกล่าวได้ซื้อที่ดินไว้เป็นจำนวนมากเพื่อที่จะสร้างบ้านจัดสรรไว้เพื่อจำหน่ายแก่ประชาชน แต่เมื่อเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นประชาชนไม่มีกำลังที่จะซื้อบ้านและธนาคารก็ไม่มีนโยบายที่จะให้สินเชื่อ มีผลทำให้ธุรกิจดังกล่าวไม่สามารถที่จะจำหน่ายบ้านและที่ดินได้ ดังนั้นธุรกิจก็ไม่มีรายได้ อีกทั้งยังเกิดการขาดทุนจากการค้อยค่าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถือครองอยู่ แต่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวยังต้องการที่จะสร้างภาพของฐานะทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการให้ดูดีในสายตาของบุคคลภายนอก โดยอาจจะมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสร้างชื่อเสียงและความเชื่อมั่นให้แก่ เจ้าหนี้ นักลงทุนรวมทั้งลูกค้า ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงวิธีการตกแต่งงบการเงินของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเพื่อที่จะช่วยให้ผู้ที่ต้องการใช้งบการเงิน หรือบุคคลภายนอกเข้าใจถึงการตกแต่งงบการเงินของธุรกิจไม่ว่าจะเป็นกลุ่มธุรกิจใดก็ตามซึ่งอาจจะใช้วิธีการเดียวกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงวิธีการตกแต่งงบการเงินของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการตกแต่งงบการเงินของธุรกิจดังกล่าว

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษารูปแบบของการตกแต่งงบการเงินจากรายงานประจำปีพ.ศ.2542-พ.ศ.2543 (Annual Report 2000-2001) ของกิจการจำหน่ายบ้านและที่ดินที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 2 กิจการ (ใช้นามสมมุติ) ซึ่งแบ่งเป็นกิจการขนาดใหญ่และกิจการขนาดเล็กโดยใช้ยอดขายได้รวมเป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาดของกิจการที่จะศึกษา คือกิจการขนาดใหญ่จะเป็นกิจการที่มียอดขายได้รวมตั้งแต่ 500 ล้านบาทขึ้นไปและกิจการขนาดเล็กที่มียอดขายได้รวมต่ำกว่า 500 ล้านบาท จัดเป็นกิจการขนาดเล็ก (กรมสรรพากร,2543)

วิธีการศึกษา

ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินในรายงานประจำปีของกิจการที่ศึกษาและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

การตกแต่งงบการเงิน (Creative Accounting) มีความหมาย 2 ประการ (ดร.วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543) ดังนี้

1. กระบวนการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีโดยอาศัยความได้เปรียบของช่องโหว่ของหลักการบัญชีและทางเลือกต่างๆ ในการวัดมูลค่าและการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีเพื่อที่จะแปลงโฉมงบการเงินจากสิ่งที่ควรจะเป็น (From what They Should Be) ไปสู่สิ่งที่ผู้จัดทำต้องการที่จะให้เห็นในรายงานทางการเงิน (To What Prepare Would Prefer To See Report)

2. กระบวนการสร้างรายการทางธุรกิจขึ้นเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการบัญชีที่ต้องการแทนที่จะรายงานเหตุการณ์ทางธุรกิจด้วยความเป็นกลาง (Neutrality) และยึดหลักความสม่ำเสมอ (Consistency)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงวิธีการตกแต่งงบการเงินของกิจการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
2. ทำให้ทราบผลกระทบที่เกิดจากการตกแต่งงบการเงิน